

**UCHWAŁA NR XIX/201/2020
RADY GMINY ŁODYGOWICE**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z uwzględnieniem
ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Łodygowice na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz.713 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 218 ze zm.)

Rada Gminy Łodygowice uchwala,

co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z uwzględnieniem ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Łodygowice na lata 2021-2025” w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łodygowice oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodygowicach.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy
Łodygowice

Czesław Wandzel

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
Z UWZGLĘDNIENIEM OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE ŁODYGOWICE**

NA LATA 2016-2020

I Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 218, 958 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019r., poz. 2277, z 2020r. poz. 1492 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1876 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1359 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1447, 1517 ze zm.).

II Charakterystyka przemocy w rodzinie

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

We wszystkich definicjach przemocy występujących w literaturze przedmiotu występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska, że jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone, w którym występuje przewaga siły ze strony sprawcy przemocy. Sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi w jej osobistą wolność, zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary oraz wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Możemy wyróżnić następujące rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Proces przemocy został zdiagnozowany i opisany w formie cykli – faz przemocy.

W pierwszej fazie narasta napięcie i agresywność sprawcy. Właściwie każdy drobiazg jest w stanie go zirytować, prowokuje kłótnie (najczęściej bez konkretnego powodu) i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara stara się opanować sytuację i próbuje oddalić zagrożenie. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości fizyczne, bóle głowy i żołądka, bezsenność i utrata apetytu. Wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Czasami, nie mogąc wytrzymać tego napięcia i oczekiwania na to, co nieuniknione, sama prowokuje kłótnię, żeby mieć awanturę za sobą.

Druga faza jest fazą gwałtownej przemocy. Z nieistotnych przyczyn dochodzi do wybuchu agresji i rozładowania złości. Ofiara raniona jest psychicznie oraz fizycznie. Stara się jednak uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność, ale też wstyd i utratę ochoty do życia.

W trzeciej fazie wszystko się zmienia. Kiedy partner wyładował już swą złość i zaczyna zdawać sobie sprawę z tego, co zrobił, nagle staje się inną osobą. Próbuje znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie swojego zachowania. Ma poczucie winy, nawet okazuje skruchę, przeprasza i jednocześnie obiecuje, że taka sytuacja więcej się nie powtórzy. Ofiara ufa, że przemoc była tylko incydentalna. Jest to tzw. faza miodowego miesiąca. Ale po fazie trzeciej, najkrótszej, następuje znowu faza pierwsza i to z nasilonym skutkiem

III Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Łodygowice

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Łodygowice z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Łodygowice są gminą wiejską liczącą 14 600 mieszkańców: 7407 kobiet i 7193 mężczyzn (stan na dzień 25.11.2020r.)

Zgodnie z realizacją zadań Gminnego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Łodygowice na lata 2016-2020 prowadzono diagnozę zjawiska przemocy na terenie gminy Łodygowice, na podstawie wpływu Niebieskich Kart do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego.

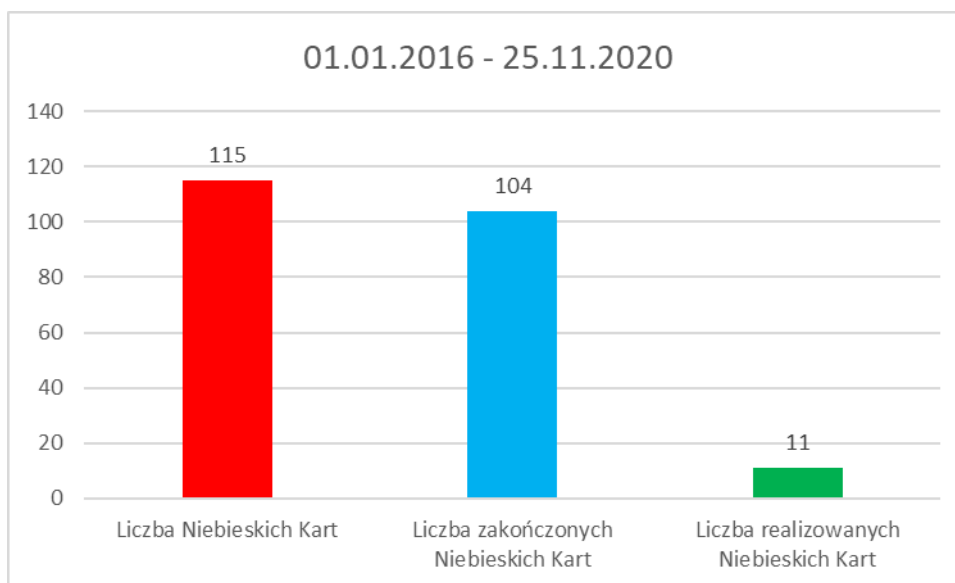
Dostępne dane liczbowe na temat zjawiska przemocy w rodzinie

	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	Stan na 25.11.2020	Łącznie 2015-25.11.2020
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	37	20	24	16	18	115

źródło: opracowanie własne

Funkcjonowanie procedury NK, w obecnej formule, a także dzięki podejmowanym w jej ramach działaniom jest mniej sytuacji, gdy dochodzi do ponownego krzywdzenia członków rodziny, a to przekłada się na mniejszą liczbę kart. Trzeba jednak pamiętać, że wciąż istnieje grupa osób doświadczających przemocy, która z różnych względów nie zgłasza się nigdzie po pomoc i nie widnieje w statystykach. Z kolei zdaniem Ministerstwa

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej spadek NK można wiązać się z rozwojem i skutecznością szeroko zakrojonych działań profilaktycznych. W efekcie ich stosowania istnieje możliwość rozpowszechniania w środowisku lokalnym wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz działań realizowanych, aby jej zapobiegać.

źródło: opracowanie własne

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz inicjowanie i współrealizowanie działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie, a także działania szkoleniowe podnoszące kompetencje służb, przyczynią się w kolejnych latach do usprawnienia systemu przeciwdziałania lub przynajmniej ograniczenia tego zjawiska i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych.

IV Analiza SWOT

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego na terenie Gminy Łodygowice powiatu żywieckiego, systemu pomocy dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
W E W N E T R Z N E	<ul style="list-style-type: none"> -Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie -funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powoływanie Grup Roboczych -realizacja na terenie powiatu programu edukacyjno-korekcyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie -doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie -stosowanie procedury <i>Niebieskiej Karty</i> przez Policję i GOPS -działalność informacyjna instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy -zintensyfikowana współpraca instytucji pomocowych 	<ul style="list-style-type: none"> -problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczną izolację sprawców przemocy w rodzinie -funkcjonowanie w społeczeństwie stereotypów na temat zjawiska przemocy domowej -bierność świadków przemocy w rodzinie -brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Wsparcia na terenie powiatu
Z E W N E T R Z N E	<ul style="list-style-type: none"> -akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie -zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym 	<ul style="list-style-type: none"> -niewystarczająca wiedza interdyscyplinarna nt. zjawiska przemocy i mała świadomość problemu wśród osób i instytucji, które powinny reagować w sytuacji przemocy w rodzinie

	przemocą domową -wprowadzenie procedury <i>Niebieskiej Karty</i> -zewnętrzne oferty szkoleniowe dla kadr pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, służby zdrowia, placówek oświatowych z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko przemocy	-niskie nakłady finansowe związane ze zmniejszeniem występowania zjawiska przemocy -rociągnięte w czasie działania od ujawnienia przemocy do trwałej zmiany w sytuacji ofiary -zakorzenione w społeczeństwie mity, stereotypy na temat przemocy w rodzinie -stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowe -brak gwarancji poczucia bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy -słaba kondycja moralna i ekonomiczna rodzin
--	---	---

V Założenie programu

CEL GŁÓWNY:

ZMNIJSZENIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY ŁODYGOWICE

Cele szczegółowe:

Cel 1.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, służącego zwiększeniu skuteczności i dostępności pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Działania :

1. Integrowanie i koordynowanie działań uczestniczących podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Edukacja społeczności lokalnej na terenie Gminy Łodygowice, która ma przede wszystkim na celu odkłamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganiu, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy. Rozprowadzanie ulotek, plakatów informacyjnych.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne.

Cel 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Funkcjonowanie punktu informacyjnego:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- udzielanie informacji na temat przysługujących praw osobom doświadczającym przemocy,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
 - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Cel 4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Informowanie sprawców przemocy o programie korekcyjno-edukacyjnym.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.

Cel 5. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- poradnictwo specjalistyczne
 - szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VI Adresaci programu

1. Mieszkańcy gminy Łodygowice
2. Ofiary przemocy
3. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci
4. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
5. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, wychowawcy, pracownicy służby zdrowia, duchowni)

VII Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe.

- *Partnerzy w realizacji działań:*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, grupy samopomocowe, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, kościół, społeczność lokalna.

VIII Przewidywane efekty programu

1. Zintegrowanie działań wobec osób doświadczających przemocy.
2. Zmniejszenie zjawiska występowania przemocy w rodzinie.
3. Wzrost świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy.
4. Zmiana postaw społeczeństwa wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Wzrost liczby osób świadczących profesjonalną pomoc i wsparcie ofiarom i sprawcom przemocy.
6. Zwiększenie ilości osób posiadających wiedzę i kompetencje potrzebne do skutecznego działania w zakresie likwidowania zjawiska przemocy w rodzinie.
7. Prowadzenie Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

IX Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Łodygowice ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2021–2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i będzie to wynikiem monitoringu i ewaluacji. Monitorowanie realizacji programu jest zadaniem realizowanym przez powołany Zespół Interdyscyplinarny w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli Zespołu Koordynatorowi w terminie do 31 stycznia następnego roku.

X Zasady finansowania Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Łodygowice, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.